

Tajemní SIKÓLIOVÉ

ONDŘEJ
HAVELKA

Na naší cestě Afrikou, která trvá už více než rok, právě procházíme rovinatou vyschlou krajinou severní Tanzanie, ze které se zvedá nejvyšší hora Afriky Kilimandžáro. Míříme do odlehklých vesnic Masajů. Po pěti hodinách chůze od nejbližší civilizace (tedy od cesty vyjeté v písku, kde nás vysadil nákladňák) spatřujeme na obzoru dvě černé postavy. Pomalu pokračujeme. Jakmile si nás všimly, zastavily se. Pro jistotu mírně zpomalujeme, abychom nevzbudili nějaké podezření. Rozeznáváme, že jsou to dva mladí černoši v černých hábitech a mají něco bílého na obličejích. Z této vzdálenosti ale nejsme schopni rozeznat, čím mají obličej pokrýt. Mohou to být bojové symboly. Muži mohou být na trestné výpravě. Neradi bychom se připlétli do masajského vyřizování účtů.

Muži se opět rozešli směrem k nám. Vypadají jako zjevení z jiného světa. Omotaní do lehce průsvitných černých látek svírají v ruce kopí. Jejich bíle pomalované obličejy jsou hrozné. Jakmile se ale přiblížíme na pár desítek metrů, vidíme, že se muži usmívají a že to vlastně ani nejsou muži, ale chlapci. Opětujeme úsměv a za chvíli už si podáváme ruce. Podle rituálních symbolů na obličejích poznáváme, že se jedná o Sikólie, mladé Masaje, kteří právě absolvují náročnou zkoušku před obřizkou. V životě Masajů je totiž mnoho důležitých rituálů. Jedním z nejdůležitějších je obřizka, kdy se z chlapce stává muž, bojovník. Mladí chlapci ve věku kolem třinácti let se obléknou do černého roucha, pomalují se rituálními motivy a pouze s kopím odcházejí na několik měsíců do divočiny, kde musí zvládnout přežití. Během této doby je nikdo z jejich vesnice nesmí spatřit. Čím dál odejdou, tím lépe. Po této zkoušce je provedena obřizka a z chlapce je bojovník, který bude dále chránit svou vesnici a shromažďovat dobytce. Bojovníkem je mladý muž asi do třiceti let. Poté se žení a stává se stařešinou. Ne-

musí již bojovat a chránit vesnici, ale stará se o své stádo a svou rodinu.

Fotíme se s chlapci a sdílíme ten neuvěřitelně velký rozdíl našich kultur tři stupně pod rovníkem. Konečně nám Tanzanie ukázala svoji krásnou exotickou tvář, která snad zastíní to nepříjemné, co jsme v této zemi zatím prožili. Snažíme se s chlapci dorozumět, ale kromě několika svahilských slov nenacházíme společnou řeč. Alespoň posunky se proto ptáme, kudy k masajským vesnicím. Sikólie snad pochopili a ukazují nám směr. Pokud chápeme správně jejich výklad, do západu slunce bychom měli narazit na první vesnici. Opět si podáváme ruce a necháváme je samotné v jejich náročné zkoušce. Ještě netušíme, že se brzy opět shledáme a budeme svědky jedné z nejtěžších zkoušek jejich života, rituální obřizky, která probíhá veřejně, za pomoci ostrého kamene nebo tupé žiletky. Sikólie mizí mezi nevysokým porostem suché buše a my pokračujeme dál.

Jakmile se slunce dotklo obzoru, spatřili jsme první masajskou vesnici. Zatím máme

Mladí Masajové si pletou copánky a připravují se na svatbu náčelníka s jeho další ženou.

Vesnice Masajů pod horou Mount Meru

Vyzdobený masajský mladík

s Masaji jen tu nejlepší zkušenost. Ti na Zanzibaru byli velmi přátelští a také Sikólie nás vítali, ale teď přicházíme k vesnici, kde může svou roli sehrát strach z veřelců. Kráčíme proto pomalu a čekáme, až si nás někdo všimne. Za pár minut už slyšíme dětský křik. S malými dětmi k nám přichází asi patnáctiletá dívka, která nás vítá slušnou angličtinou. Vida, mezi Masaji se domluvíme. Dívka nás zve do vesnice. Obcházíme starší Masaje a vítáme se stiskem ruky. Potom jsme usazeni k velkému ohništi na plácku mezi chýšemi. Chýše mají

kruhový půdorys. Jsou dřevěné, stěny mají pokryté hlinou.

Dívka nám vysvětluje, že náčelník a ostatní stařešiny jsou nedaleko za vesnicí a řeší nějaký problém.

Můžeme pobýt, odpočinout si a počkat na náčelníka, určitě nás prý rád pozná, neboť má rád divné věci. A dva špinaví běloši s velkými batohy, blondatými vlasy a modrým pohledem, to je tady pod horou Mount Meru dost divná věc. Také my máme moc rádi divné věci, a tak se skvěle doplníme.

Velká kulturní odlišnost, kterou prožíváme při návštěvách domorodých kmenů v Africe,

nám krásně boří naše vystavěné předpoklady života, náš světový názor. Je třeba zbořit falešné představy a spálit na prach bezcenné cetky, které vládíme životem a zakládáme si na nich. Opustit zahojený chlívěk, který nám nabízí zdánlivé jistoty a bezpečí oproti riziku v čistém a nekonečném prostoru vně. Snad právě to je ten poklad, který jsem hledal u domorodých kmenů.

Více v dobrodružném cestopisu Cesta k branám Damašku Východní Afrikou.

Čekání je stálou součástí cestování... na stopa, na déšť, na slunce, prostě pravé africké čekání.

Život v masajské vesnici probíhá v poklidném tempu, není kam spěchat.

JAK SE STÁT RYTÍŘEM?

Přihlas se na rytířský tábor pro kluky od 10 do 15 let, a pokud úspěšně projdeš náročnými zkouškami, můžeš být pasován na rytíře a uslyšíš tato slova: Ve jménu Boha všemohoucího, svatého archanděla Michaela a svatého Jiří, tě prohlašuji rytířem. Přijmi zbroj, abys byl bojovníkem Božím.

1. pátek 30. 6. – pondělí 10. 7. Stát se rytířem!
2. pondělí 10. 7. – čtvrtek 20. 7. Boj u oprázdnený trůn
3. čtvrtek 20. 7. – neděle 30. 7. Stát se rytířem!
4. čtvrtek 3. 8. – neděle 13. 8. Budování města
5. pátek 11. 8. – neděle 13. 8. Dobývání města
6. pátek 11. 8. – pondělí 21. 8. Zachraňte templáře!

Kompletní informace o tábore:
<http://www.jesuit.cz/tabory/>

JAK VZNIKAJÍ HORY?

Když už víme něco o horninách i o tom, jakým způsobem vzniká a zaniká zemská kůra, povíme si o vzniku pohoří a kopců, které jsou všude kolem nás.

Začneme pohořími vrásovými. Zatlačíme-li z obou stran na nějakou pružnou věc, zvrásní se. Stejně je to u mnohých litosférických desek. Když na sebe narazí, začnou se obrovskými tlaky vrásnit a v těchto místech „vyrůstají“ kilometrová pohoří. Příkladem je nejvyšší pohoří světa – Himálaj. I evropské Alpy vznikly tímto způsobem. V České republice vznikly vrásněním např. Beskydy či Bílé Karpaty.

Druhým typem pohoří jsou ta, která vznikla na zlomech. Když zapůsobíte tlakem na něco křehkého – třeba na křídlo, snadno se zlomí. Zlomí-li se podobným způsobem zemská kůra, vznikne zlom a na něm často dojde k výzdvihu části zemské kůry. Typickým zlomovým pohořím u nás je Ještědsko-kozákovský hřbet. Táhne se podél zlomu v délce několika desítek kilometrů.

Dalším zajímavým typem pohoří jsou pohoří vulkanická. Jejich vznik souvisí s výstupem rozžhaveného magmatu ze zemských hlubin vzhůru k zemskému povrchu. Mohou tak vzniknout sopky (v ČR např. Komorní hůrka na Chebsku – dnes již vyhaslá sopka), a nebo může magma utuhnout mělce pod povrchem. Následnou erozí (odstraněním) hornin, které leží nad ním, vzniknou kopce. Tímto způsobem vznikly např. kuželovité kopce v Českém středohoří.

Dominik Rubáš